X. évfolyam. 178. szám. Hétfő, 1876. julius 31.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-hivatal:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
Vodianer F. nyomdájában.

Előfizetési föltételek
az
EGYETÉRTÉS
politikai és közgazdászati napilapra.

Egész évre . . . . . 20 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 10 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 5 frt. — kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt. 80 kr.

☞ Az előfizetési pénzek és utalványok az „Egyetértés“ kiadó-hivatalának Wodianer nyomda megyeház-tér 9. szám alá küldendők.

A háboru.

A sajtó legnagyobb része tartózkodva fogadta a hirt, mely Oroszország bensejéből cserkesz forradalom hireivel árasztja el a világot. A tartózkodás mellett is azonban észrevehető, hogy a világ legkevésbé sem bánná, ha e hir megczáfolás nélkül maradna. Oroszország, mely évek során bujtogat Keleten, megérdemelné, hogy saját házát gyujtsák meg felette.

Ismerve az ázsiai viszonyokat, épenséggel nem tartozik a lehetetlenségek közzé, hogy Oroszország ama lakosai között, melyeket csak hosszadalmas harczok által sikerült a czár fenhatósága alá hajtani, az ellenkező irányu politikának sikerül felrázni a nehezen türt szolgaság ellen lázadásban kitörni. A cserkeszek legalább az ellenök folytatott orosz irtó háboruk és a leigázást követő nagy kivándorlás daczára sem tudnak megbarátkozni az orosz uralommal. Azon törzsek, melyek Törökország menedékét igénybe nem vették, véralkatuk természeténél fogva sem képesek a kancsuka alá szokni. Gyülöletök határtalan az oroszok ellen, kiket szabadságuk elfojtásával vádolnak, s kiknek nem tudják megbocsátani ama rémuralmat, melyet hatalmuk kiterjesztése és biztositása érdekében a cserkeszek fölött gyakoroltak.

Egyébiránt a cserkeszek lázadásáról szóló hir még megerösitésre vár, kivált miután az éjfélt követő órában már egy távirat megczáfolta valóságát. Ez volt az ok, a miért kiváló sulyt nem fektettünk e más különben rendkivül fontos hirre. Bár viszont meg kell adni, hogy az Oroszország közügyeit intéző kezek járása nem olyan, mely eltürné, hogy csak ugy könnyedén szivárogjon az efféle legroszabbkor jövő hir a közönség soraiba. Érti ez és gyakorolja is a zsarnoki kormányrendszerek ama eszközeit, melyek erőszakkal szokták elfojtani ideig-óráig az igazság szavát.

Oroszországnak nagy érdeke, hogy Európa neszét ne vegye a birodalmának bensejében netalán előforduló hasonló kitöréseknek, melyek alapjában képesek volnának meghiusitani sok messzekiható tervét a Keleten. Csakhogy akármily szigoruak legyenek az intézkedések, melyek által birodalmát a világ elől elzárni igyekszik az orosz czárok mindenhatósága, a kornak is meg vannak ama közegei, melyeknek révén a még egyszer annyira rejtegetett titkokról értesül. Igy tehát biztosak lehetünk, hogy rövid időn át hitelesen értesülünk, mennyiben tekinthetők valóknak e hirek, s mennyiben érdemelnek hitelt azok, melyek megczáfolásukra elősietnek.

A harcztérről érkezett hirek közül megemlitésre méltó, hogy Abdul Kerim pasa a török külügyminiszter, kit annyiszor utaztattak összevissza, tényleg Veliki-Izvorba érkezett, hogy átvegye a hadak fővezényletét. Emlitik a tudósitások, hogy vele egyidejüleg érkezett volna oda Klapka György tábornok is, ki oldala mellett a vezérkarban venne részt a meginditandó támadó hadjáratban.

Határozottan állitják, hogy most már végre valahára teljes erélylyel hozzá fognak látni egy-két nap alatt a szerbek visszaveréséhez. Annál inkább elhatározhatják ezt, mert ujabban ismét annak hirét hozta a táviró, hogy a törököknek sikerült a szerbeket Jankovácz-Klissurán tul üzni, mely alkalommal több védelmi müvet romboltak szét és tekintélyes zsákmányt ejtettek. A vezénylő Mustafa beyt e fegyverténységért tábornokká nevezte a török főparancsnokság.

Klapka Györgyről emlitik még, hogy a nagyvezir neki feladatául tüzte volna ki, az összes török hadállásokat megvizsgálni és arról tapasztalatait véleményével együtt a török hadi tanács elé terjeszteni. Mindez összefüggésben van a törökök által legközelebb megkezdendő döntő ütközetekkel.

Szerbiának ügye e szerint megért a bukásra. A támadó és döntő mozdulatok nélkül is azon pontra jutott vaktában meginditott háborujával, hogy a muszka beavatkozás nélkül, még a bukók egyetlen vigaszára a becsületben való megveretés esélyére sem számithat. A demoralisatió ugyanis, egybehangzó tudósitások szerint mindinkább terjed a szerbek között, s kiváltképen Belgrád forrong a hidegnek tetetett külső alatt. Nem is kell eredeti források után indulni, hogy az ember belássa, mennyire leverőleg hathat egy népfölkelésre, ha bizalmát veszti a hadvezérek, és hadviselés iránt. Már pedig a szerbeket nagyobb és apróbb csatákban ért vereségek legkevésbé sem voltak alkalmasak bizalomra gerjeszteni a közkatonaságot.

Az ujabb összeütközésekről szóló hirek megegyeznek abban, hogy a szerbek nagyon megszokták a futás szégyenteljes, de hasznos voltában keresni a szabadulást a komolyabb harczok elől. Csak innen magyarázható ki, hogy a basibozukok annyi elhányt fegyvert szednek össze minden összeütközés után.

Az európai diplomatia a keleti kérdés körül ép oly bujosdit játszik a világgal, mint ez ideig. Az európai közvélemény hajlandó azon meggyőződésre jutni, hogy a franczia nagy forradalmat követő küzdelmei megtörnek az udvarok makacsságán. Más különben megfoghatlan dolog az a czélját, erejét, és eszközeit tévesztő diplomatiai szemkötősdi játék, melyhez foghatót csak az érdekeiket lábbal taposni megszokott nemzetek.

Legboszantóbb e nemben valamenyi között az osztrák külügyi politika, melyet a német félhivatalos lap által oly találóan tett jellemzés után, a szétzüllő ezerféle clique-ek és érdekek hálóiban tart fogva a hagyományokon nyugvó osztrák czopfosság. Nem tud most sem megválni foglalási és osztozkodási rögeszméjétől, melyet belévert a muszka szövetség meszszelátó érdeke. A csalétek annyira hat a döntő körök gimpli felfogására, hogy képzelmök délibábjai között boszankodva fogadnak minden véleményt, mely a józanságra inti őket. Annyira beleélték magukat a foglalási rögeszmébe, hogy nap nap mellett egyszer édeskedve, másszor fenyegetve, igyekeznek saját kezök ügye alá terelni a közönséget. Hanem ez most az egyszer ösztönszerüleg észreveszi a reá váró veszélyt, és sem az egyik, sem a másik mód nem képes megnyerni ez ügyetlen és veszni induló politikának. Bizvást el lehet mondani, hogy egy hóditó vagy osztozkodó hadjárat a monarchia tulnyomó részénél ellenzésre fog bukkani, s következményei végzetesek lesznek minden irányban a monarchia jövőjére.

Sok oldalról éri a figyelmeztetés a döntő köröket a veszélyekre, melyeknek magukat és a monarchiát kiteszik. De ugy látszik mindez a rögzötten együgyü és hagyományosan népellenes politikát nem fogja visszatartóztatni, — hogyha idejét elérkezettnek látja, bele is rohanjon a kalandba. Ám ha kedve tartja, tegye, utoljára is Magyarországnak megmarad a vigasztaló jelszó: „ebura fakó.“

A görögök magatartásáról egyre roszabb hireket hoznak. Minden jel arra mutat, hogy eddigi semleges állásukkal felhagyni készülnek. Kormány, közvélemény, és sajtó, egy huron pendülnek a beavatkozás tekintetében. Rendkivül erőfeszitésekre lesz szükség a békét komolyan óhajtó diplomatia részéről, hogy az Oroszország bizgatásaira hajtó Görögországot visszatartsák a fegyveres beavatkozás tényétől.

A vasárnap folytán szüken érkező harcztéri hireket következőkben állitjuk össze:

*

A török kormány két a Dunára szánt pánczél-monitort „Hesber“ és „Seifi“ nevüt, az albaniai partokhoz küldött, a honnan azok a Boyana folyón, mely jelenleg elég nagy vizet tartalmaz, a scutari tóba fognak menni, hogy ott Hassan pasa parancsnoksága alatt a montenegróiak elleni hadmiveletekben résztvegyenek.

Az egyiptomi segédcsapatok összesen egy dandár, azaz négy ezred, épen most szállittatnak Szalonichiban partra, a honnan Rasid pasa egyiptomi dandártábornok parancsnoksága alatt Mitroviczába fognak indulni.

*

A szultán hadsegéde Sahsin bey tegnap érkezett Widdinbe, a honnan Izvorba utazott, a hova Abdul-Kerim is megérkezett. Ez is bizonyitja, hogy a török táborban komoly készületeket tesznek az erélyes hadi aktió megkezdésére.

*

Zajcsárnál legközelebb várható a döntő ütközet. A szerbek nagy sulyt fektetnek e strategiai pontra és pedig méltán. Itt érte őket legtöbb vereség és ennek elejtése döntő kimenetelü lesz ügyökre nézve. Meg is erősitették öt üteggel, a Zajcsárnál táborozó sereget. Hasonlókép erősitik Bregovát.

*

Sophia és környéke valóságos tábori képet nyujt. Az utczákon tarka csoportozatban vonul végig a rendes katonaság, basibozukok, cserkeszek és kozákok. Óriási tolongás, lárma kiséri ezeket mindenüvé, s ki csak kényszerülve nincsen nem elegyedik közibük, nem lép ki az utczára sem. A basibozukokat némileg megfékezendő, rendelet adatott ki, hogy az üzletek és kirakatok, legkésőbb esti 7 órakor bezárassanak, s az est beálltával az utczán lámpa vagy katonai kiséret nélkül megjelenni szigoruan tiltva van. A röktön itélő biróság is fel fog állitani, s mindazok kik fegyverrel kezükben, tolvajlás, rablás, gyilkolás stb. tetten kapatnak, kötél által végeztetnek ki, reménylik, hogy ezen szigoru eljárással a basibozukok és cserkeszek vadságának eleje vétetik. A hadparancsnok, Abdul Kerim pasa egy külön sátorban lakik, közel Sophiához. A pasa 61 éves, magas, erős testalkatu jól táplált ember, arcza sápadt, haja ősz, bajuszt és körszakállt visel, mélyen fekvő szemei fénytelenek, azonban szellemet, erélyt és tetterőt árulnak el, keveset beszél de azt tartalommal, benne van az egész török sereg bizalma és odaadása összpontosulva, öt tartják Törökország legképzettebb emberének. Abdul Kerim pasa f. hó 12-én két hadsegéde, orvosa és szolgái kiséretében érkezett Sophiábba s azonnal átvette további rendeletig a parancsnokságot s addig fog itt időzni, mig az utban levő katonaság meg nem érkezik, hogy aztán Nis-felé nyomuljon. Naponta érkezik több zászlóalj a táborba. Ezek néhány napig itt maradnak s rendszeres fölszerés után az illető hadtesthez küldetnek.

Egyik zászlóalj jó a másik megy. A sophiai sereg 10.000-re tehető s van 26 ágyu. Addig mig a nisi sereg a kellő erőre nem emelkedik, döntő ütközet nem várható, s enélkül hiba való volna a támadást megkezdeni. Ugy látszik, a törököknek elvük addig védelmi állásban maradni, mig a győzelem egészen biztosnak nem mutatkozik. A zajcsár és nisi ütközetek jelentéktelenek voltak s török részről csak mint a megtámadás elleni védelemnek tekinthető. Az általános támadás bizonytalan, annyi azonban bizonyos, miután az anatoliai csapatok megérkeztek, melyek a Konstantinápolyból érkezett önkéntesekkel együtt 20.000-re tehető s kik már a rendes csapatokba beosztattnk és felszereltettek s ma utnak is inditattak, sokáig a támadással késlekedni nem fognak.

Budapest, jul. 30.

Több oldalról vett tudósitás szerint Tisza a képviselők nagyrésze által megkerestetett, hogy tekintve a kritikus helyzetet, a királynál az országgyülés mielőbbi egybehivását inditványozza. A „B. C.“ ennek ellenében legjobb informatió alapján kinyilvánitja, hogy a miniszterelnök eddigelé egyetlen egy képviselő és politikai személy által sem irásban sem szóval ezirant meg nem kerestetett. Nincs is szükség az országgyülésnek idő előtti egybehivására, mely szeptember 28-án mindenesetre megnyittatik, s addig a helyzet tisztázva is lesz.

Már hiszen irásban, vagy szóval tettek-e vagy nem ez irányban lépéseket, azt a könyomatu igazmondásának rovására jegyezzük. De viszont egész határozottan állithatjuk, hogy politikai körökben kivánatosnak tartják az országgyülés egybehivását, ha még egyszer annyira borsózik a kormány ez áramlattól.

Könnyü azzal felelni erre, hogy majd szeptemberig a helyzet tisztázva lesz, csakhogy alkotmányos országban a Schmerlingféle „várhatunk“ politikának nincs semmi értelme, mert a közvélemény nem szereti a tapogatózást, hanem világosságot követel a közügyek terén augusztusban is, nemcsak szeptemberben.

Széll Kálmán pénzügyminiszter ma kezdé meg négy heti szabadságidejét. Az utóbbi napokban állitlatott össze az 1877. évi költségvetés, melynek zárlata, illetve mérlege csak később fog elkészittetni. A költségvetés oktober első napjaiban fog az országgyülés elé terjesztetni és a képviselők közt nyomtatásban kiosztatni. A pénzügyminiszter néhány napot Rátóton fog tölteni s onnan egy külföldi fürdőbe fogja utazni, szabadságidejének utolsó napját Bécsben fog tölteni, hol valószinüleg a nemzeti bank iránti tárgyalásokat megkezdi. A mérlegre vonatkozólag lapunk már hozott hirt és ezt fentartjuk továbbra is, bármennyire szerettük volna magunk részéről az ország érdekében rózsásabbnak ismerni a pénzügyi helyzetet, mint az Széll Kálmán vezetése alatt tényleg mutatkozik.

Bécsi lapoknak táviratozzák Budapestről, hogy a vallásügyi miniszter már elkészité a vallásszabadság és polgári házasság kérdését rendező törvényt. A javaslatnak még az őszi ülésszak előtt kellene tárgyalás alá jönnie. A tudósító azonban nem képes felvilágositást adni arról: vajjon a kötelező vagy csak a fakultativ polgári házasság intézményét öleli-e föl a javaslat.

Mi szolgálatára állhatunk a kiváncsiságnak, mert értesülésünk szerint Trefort ur javaslata a szükségbeli polgári házasságon tul egy tapodtat sem viszi előbbre e korszerü kérdést. De hát minek is vinné, mikor Móricz ur a vaskos pénzügyi kapaczitás saját hájas nézpontjának nehézkes körében a polgári házasság ethikai és társadalmi előnyeit nem tekinti egyébnek, mint egy gömbölyü nullát, mely szerinte háromféle: lapos, tojásdad és kerek. Ugyan hogy kivánhatjuk, hogy a püspökfalatok után kapkodó Tréfort ennél magasabb szinvonalra emelkedjék törvényhozási reformterveiben?

A németországi lapok még egyre tetszelegnek maguknak az agyarkodásban, melyet lóhátról intéznek a magyar sajtó egyöntetü politikája ellen. Emlegetik, mit különben nélkülök is tudunk, hogy a magyarországi közvélemény magatartása rosz vért szül a „magas körökben.“ Hadd szüljön! Kedvökért mi ugy sem fogunk hazafiságunkról és jövönkről lemondani.

A kisbirtokosok földhitelügyében az illető bizottság az ismeretes miniszteri határozatra a kormánynál egy előterjesztést tett, melyben a vállalat szükséges volta ecseteltetik. A minisztertanács ezen előterjesztést a pénzügyminiszter javaslatának csekély módositásával elfogadta. A bizottság tehát nemsokára birtokába jut a miniszteri határozatnak.

A közös hadsereg és honvédség augusztus 25-én Kassán és Gyulán öt hétig hadgyakorlatot fog tartani. A kassai táborba már augusztus 15-én egy dandár gyalog és négy eskadron lovasság fog érkezni, 25-én pedig egy dandár honvédség. Gyulán kizárólag honvéd lovas gyakorlatok fognak tartatni, hova 3 honvéd huszár ezred fog összpontositatni. Az eddigi intézkedések szerint valószinü, hogy a kassai és gyulai zárgyakorlatokon a király is részt vesz. Wenckheim báró Gyula mellett fekvő kastélyát, hol a király lakni fog, berendezteti. József főherezeg és Szende honvédelmi miniszter ezen hadgyakorlatokon bizonyosan részt vesznek.

Egy török-szerb csata.

Nem lesz érdektelen a közönség előtt, ha a „Turquie“ után egy élénken irt csatarajzot aduuk, mely a Veliki Izvornál jul. 18-án történt ütközetről következőleg szól: Azon vereség után, melyet Ljesjanin jun. 30-án szenvedett; segitséget kért Belgrádból, hogy Ozman pasával csatát kezdhessen és őt a Veliki-Izvor melletti állásából kiszorithassa. Kapott is segélyt 10,000 embert, kiknek egy része Csernajeff hadseregéhez tartozott. Saját csapataival együtt Ljesjanin alatt, azon osztályok kivételével, a melyeknek oldalt Bregowa, Novoszelo és Belgradjik felől kellett volna müködni, igen tekintélyes számu: azaz 25,000 harczos volt összegyülve. Miután most már elég erősnek tartotta magát, Ljesjanin hétfőn éjjel hidakat veretett a Timokon át, és még az éj folyamában hadtestének egy része át is ment, a többi reggel követte ezeket. Zajcsárban 7000 embert hagyott hátra, mint tartalékot, ugy hogy Ljesjanin alatt 18,000 ember nyomult előre. A szerb támadás reggel 7-kor kezdődött. Egy vadász-zászlóalj képezte azeloörsöt, és ennek kellett a támadást megkezdeni. A császári hadsereg rögtön tüzeléssel felelt és rövid idő alatt az egész vonalon valódi tüzérségi csatározás fejlődött ki.

Ezen csatában fényesen bebizonyult, nogyaz ottoman csapatok fölényében vannak a szerbek felett. Ezzel nem azt mondjuk, hogy a szerb hadsereg megvetendő, mert ugy ezen csatában, mint másokban is a szerbek kitünő tüzéreknek bizonyultak. Ágyuik jól vannak felállitva és élénk tüzelést tartanak fenn. De midőn az ottoman csapatok, fellelkesitve a zene- és ágyudörgés által, ittasan a löporgőztől, a szerb zászlóaljakra vetették magukat, többen ezek közül, melyek csatához szokva nem voltak, tisztjeiknek az engedelmességet megtagadva, megkezdették a hátrálást. Midőn a keddi csatában a törökök Allah! Allah! kiáltásokkal a leghevesebb csata közepette szuronyszegezve ellenekre rohantak, ezek mozogni kezdtek és futásnak eredtek. Két szerb zászlóaljnak elég volt a törökök megpillantása arra, hogy fegyvereiket rögtön eldobva, daczára tisztjeik fenyegetéseinek és parancsának, rendetlenségben Zajczárba fussanak. Ezek tények — mondja a harcztéri tudósító — melyeket saját szemeimmel láttam, de ki kell jelentenem, hogy dicséretreméltó kivételek is voltak. Láttam szerb zászlóaljakat, melyek kétségbeesetten verekedtek, és készebbek voltak magukat lekaszaboltatni, hogysem állásaikat, melyek védelme reájuk bizatott, elhagyták volna. A császári csapatok, — például — a szerb ágyukat csak valódi vérengzés után foglalhatták el. A szerb tisztek oly vitézséget fejtenek ki, mely nagyobb ügyre volna méltó.

Dél felé a szerbek sorai között már a demoralizáczió kezdett lábra kapni és lehetetlenség volt őket előnyomulásra birni. Két órakor elvesztettek hat ágyut. Két és fél órakor Ozman pasa már azon helyzetben volt, hogy a csatatérről megsürgönyözhette a kivivott győzelmet. Rövid időre ezután, Ljesjanin belátta, hogy nem birja a csatát folytatni, csapatait gyorsan Zajcsárba visszavonta, s ekkor szenvedték a legnagyobb veszteségeket. A csatatéren 1900 halottat hagytak hátra; sebesültjeik száma is bizonyára tetemes lesz, de a császári csapatok is jelentékenyen vesztettek. Közvetlenül a győzelem után Ozman pasa, követve táborkarától, előléptette a csapatokat és kifejezte nekik legőszintébb, köszönetét. A 20,000 torok által hangoztatott „Éljen a szultán“ kiáltással végződött a csata, mialatt a zenekarok nemzeti dallamokat játszottak, és 21 ágyulövés üdvözölte a törökök győzelmét. A lelkesedés leirhatlan.

Ozman pasa főparancsnok rettenthetlenségéről, a hadsereghen a dicséretnek csak egy hangja uralkodik. A tábornok parancsait a legnagyobb golyózápor között osztotta szét, s a csata folyama alatt ismételve kéretett a tisztek által, hogy ne tegye életét koczkára. Egy örmestert elhagyta türelme, s nem tartóztathatta magát, hogy oda ne kiáltson parancsolólag: „Pacha tchekil, senin ichin atechin itchind deildeur.“ („Menj el tábornok, a te helyed nem a tüzben van.“) Assef pasa dandár-tábornok, Sadik bey és Achmed bey ezredesek, valamint Tewsik bey alezredes szintén kitüntették magukat. Egészben véve julius 18-ka Törökországnak szép napja volt.

UJDONSÁGOK.

— Székács József, a magyar irodalom legrégibb bajnokainak egyike, a bányakerület volt superintendense, akadémiai és Kisfaludi-társasági tag tegnap éjjel három negyed 10 órakor, hosszasb szenvedés után elhunyt. Ismét kidőlt vele egy a veteránok ritkuló sorából! — Székács 1809. február 2-án Orosházán (Békésmegyében) született, hol atyja jómódu, de számos gyermekkel terhelt magyar ajku timármester volt. A kis fiut is timármesternek szánták s atyja e végett Gyulára akarta vinni, de a lelkész Szigeti János buzditásai folytán megváltoztatva szándékát, a mezőberényi gymnáziumba küldötte, hol Benka Ádám tanár már korán megismertette vele a latin klassikusokat. Az első magyar költészeti mü, mely Székács kezébe került, „Berzsenyi költeményei“ volt. Ez 1824-ben történt. Ekkor kezdte meg voltaképen ő is a versirást. 1829-ben Sopronba menvén, bölcsészetet s theologiát hallgatott, a magyar társaságban müködött s a német irodalommal is megismerkedett. Innen küldte el, Kis János hires superintendens buzditása folytán első költeményét az „Aurórá“-ba, hol az 1830-ban meg is jelent.

Ekkor már nem volt többé Székács Sopronban, hanem tanulmányait befejezvén, a protestans ifjak szokása szerint előbb Rudnai Nikolics János fiai mellett nevelő volt, 1838 végén külföldi utazásra ment, egy évet Berlinben töltvén az egyetemen, a szünidőt utazásban, mely egész Londonig kiterjedt. Visszatérve eleinte ujolag előbbeni nevelői állását foglalta el, de csakhamar 1837 julius havában az ujonnan alakult pesti magyar ev. hitközség első lelkészévé hivatott meg, mely hivatalt egész haláláig megtartotta.

Ekkor már hires ember volt. 1836-ban jelent meg „Szerb népdalok és hősregék“ czimü kötete s már régibb idő óta nagy számu lyrai költeményei s epigrammjai is megjelenvén, 1836-ban az akadémia, 1838-ban a Kisfaludy-társaság választotta meg tagjának. Ezen utóbbi társulat kebelében egész a legujabb időkig tevékeny részt vett, kedélyes versei, müforditásai, melyeket mindig önmaga olvasott föl, nem egyszer tették e társaság üléseit kiválókká. E mellett a lapokban — habár ritkán — folyvást jöttek ki egyes költeményei, müforditásai s satyrái s üres óráiban leforditotta Horácz összes ódáit, melyeket a Kisfaludy-társaság fog kiadni. Az akadémia 1870-ben tiszteletbeli tagjává választotta. Szépirodalmi müvei azonban önállóan nem jelentek meg s forditásai közül csak Plutarch életrajzaiból adott ki külön egy kötetet 1847-ben.

Sokkal nagyobb volt tevékenysége az egyházi téren, hol — különösen a régibb időkben — mint szónok is nagy hirnévre tett szert. Török Pál ref. lelkészszel s később superintendenssel, kivel évtizedeken át zavartalan barátságban élt, együtt megindította a „Protestáns egyházi és iskolai lapot s 1648 ig egyik szerkesztője is volt, 1845-ben imákat adott ki, 1854-ben „Prot. lelkészi tár“-t, 1855-ben a pesti ref. theologiai intézetben mint a neveléstan tanára müködött. 1838—1848-ig a bányai egyházkerület superintendensi főjegyzője volt. 1856-tól fogva vezérszerepet játszott a protestánsok által a pátens ellen vivott nagy harczban s erre vonatkozik „Igénytelen vélemények a két ev. egyház ügyeinek igazgatását tárgyazó miniszteri törvényjavaslat fölött“ (1856) czimü müve is. Ezen ügyben Rechberg miniszternél s Benedek táborszernagynál több izben járt s részben neki köszönhető, hogy a pátens csakugyan visszavétetett.

Az egyház ezen fontos szolgálatai jutalmául 1860. jul. 19-én 275 szavazat közül 140-el a bányakerület élére superintendensnek választotta, — melyről azonban betegeskedése folytán már 1872-ben lemondott. Superintendensi müködéséből kiemeljük a szükölködő egyházak segélyezésére tervezett gyámintézet alakitását, melynek több éven át elnöke is volt, a zsinati munkálatok s a kerületi utasitások revisiójának készitését is. Megemlitjük még, hogy 1865-ben országgyülési képviselő is volt.

— A svábhegyen tegnap este 10 órakor tüz ütött ki a kápolna melletti ugynevezett „Óra“-házban, mely a nagy szélben csakhamar teljesen leégett. E tüzből könnyen erdőégés is támadhatott volna. Általában a mi a tüzveszélyt illeti, ennek meggátlására semminemü elöintézkedés nincs téve a zugligetben, a legnagyobb szerencsétlenségek támadhatnak ott. A hatóság tekintettel lehetne e körülményre s némi intézkedéseket bizonyára tehetne annál is inkább, mert hiszen ott is adózó polgárok laknak, kiknek élet- és vagyonbiztonságáról gondoskodni kell.

— Ma éjjel 2 órakor, mint már jeleztük, az alsó Dunaparton a Gregersen- és Fischerféle faraktárban tüz ütött ki, mely még ma délután is égett. A kár igen nagy.

— Megjelent a statisztikai hivatal közleményeinek juniusi havi füzete a következő tartalommal: A budapesti kényszerdologház fegyenczei 1875. évről. — Havi jelentés: Népesedési mozgalom. — Légtüneti észletek. — Forgalom és kereskedelem. — Piaci árak. — Pénzintézetek. — Vegyesek, és pedig a fővárosi cégbejegyzések és csődök; vasutak és gőzhajók (külső) közuti pályák, gőzsiklók, láncszkid, alagut, a révgőzösök és a Dunagőzhajózási társulat (helyi) személyforgalma; az összes budapesti távirdai hivatalok sürgöny forgalma; a fővárosi adópénztár pénzforgalma; s végre a fogyasztott vezetékviz mennyisége.

— Sreiber fiatal könyvivő Lindenbaum kereskedőnél ma déli 12 órakor hamis váltó készités gyanuja miatt a rendőrség által elfogatott. Sreiber csak négy hét előtt nősült; elfogatásakor két forint találtatott nála. Hir szerint több bank van megkárositva.

— Versenyirás. A budapesti magyar gyorsiró-egylet igazgatósága korrekt stenogrammok beküldésére pályázatot hirdetvén, következő dijakat tüz ki: I. Vitairási stenogrammokra, első dij: egy arany és egy példány Nagy Sándor gyorsirászati könyvtárából; második dij: egy gyorsirászati könyvtárából; második dij: egy gyorsirászati könyvtár; negyedik dij: egy példány a gyorsirás történelmének rövid vázlatából. — II. Levelezési irás; első dij: gyorsirászati könyvtár, gyorsirási olvasmány, a gyorsirás történelmének rövid vázlata; második dij; gyorsirászati könyvtár; harmadik dij: á gy. i. rövid történelme és Nagy Sándor gyorsirási tankönyve. A munkálatok jeligés levélkékkel ellátva szeptember 30-káig Markovics Ivánhoz, mint az egylet elnökéhez (városliget, Damjanich-utca 22. sz.) küldendők.

— Égi tünemény. Debreczenben a mult éjjel egy szemtanu állitása szerint félkettő tájan éjfélután a nyugati égbolton többen hatalmas tüzgolyót láttak. A tüzgolyó halványsárga s a szélén világos kék szinü fénynyel birt, s az egész olyan nagy volt, mint a hold midőn egész. Körülbelöl két másodperczig volt látható, s aztán mintha szétpukkant volna, eltünt, több perczig látható halvány fényt hagyván hátra. Nemhiába, hogy háboru van, még ilyen égijelek is ijesztgetik a babonában hivő embereket!

— „Minden férfi szép, ha csak egy fokkal is szebb az ördögnél.“ Igy tartja a magyar közmondás, azonban hogy még Amerikában, ezen leányokban szegény országban is elismertetik ez, azt a „Memphisi Appeal“-ben elbeszélt következő eset bizonyitja: „Egy házasodni vágyó nő Memphisből jelentkezett New-Yorkban egy házasságközvetitő intézetnél. Az intézet ajánlatát ez közlé egy agglegénynyel, ki az elfogadta, azonban felelete mellé tévedésből saját arczképe helyett kedvencz orangutangjáét tette. A nő felelete igy hangzott: „Ön kétség kivül nem épen nagyon szép, azonban arcza férfiasnak s becsületesnek látszik. Beleegyezem a házasságba.“

— Tegnap este a Margit-hid pesti oldalán egy nő csecsemő gyermekével a Dunába ugrott; a gyermek nehány pillanatig látható volt a vizszinén, de mire segély érkezhetett volna, anya és gyermek a habokban eltünt. A fiatal nő a munkásosztályhoz tartozott.

Rövid hirek. Kecskeméten mult szombaton történt meg a kőut zárkövének ünnepélyes letétele. — A debreczeni törvényszéki börtön ama uj vendéke, kit Illavárról megszökött fegyencznek állitottunk, ott soha meg nem fordult. Kilétét nem lehet tudni. — Nagy-Váradon ismét roppant zápor volt. — A mult héten Stodra határát elverte a jég. — D.-községben egy szegény aszszonynak ellopták a tehenét. A tolvaj, hogy felismerhetlenné tegye az állatot, lefürészelte szarvait. Mindamellett megtudták.

Fővárosi ügyek.

— Budapest főváros statisztikai havi kimutatásainak most megjelent füzete érdekes adatokat tartalmaz a budapesti kényszerdologház fegyenczeire vonatkozólag 1875-ben. Mint ebből látható, a kényszer munkára itélt fegyenczek száma 14 év óta általában nagyobbodik. Az utolsó négy év alatt legcsekélyebb volt a dologház lakossága a

nyári évszakban (junius—augusztusig) 2237 kényszerönczczel; a létszám ezentul következetesen emelkedett és tett őszszel (september—novemberig) 2359-et, télen (deczember—februárig) 2479-et és tavaszszal (márczius—májusig) 2537-et. Az észlelt időszak eredményei e szerint eltérnek az 1861—70-diki évtizedéitől mely alatt épen a nyári hónapokra esett a létszám maximuma. A fegyenczek személyes viszonyai közül különösen tekintetbe jönnek a nem, kor, vallás, nemzetiség és foglalkozás. Ezeket egyenként szemügyre vehetjük. A nemet illetőleg azt látjuk, hogy 1875-ben a férfiak 82%-át teszik az összes fegyenczeknek, a nők csak 20%-át, mely arány az 1872—75-ig terjedő egész négyévi cyclusnak is megfelel; a megelőzött évtizedben ellenben a nök 27%-át tették a fegyenc-létszámnak. Legtöbb kényszeröncöt a 15—25-diki korosztály szolgáltat, és pedig az egész létszám 50%-át; a nemek nem mutatnak lényeges különbséget. Ha visszatekintünk az egész 1872—75-ig terjedő korszakra, azon eredményhez jutunk, hogy 1872—75 a férfiakból 10% jutott a 15 éven aluli korukra, nőkből pedig csak 4.4%. Vallás szerint volt a fegyenczek közt: 15 éven aluli korban a katholius fegyenczek 9.7, az ágostaiak 5.9, a helvétek 4, a zsidók 7.6%-a. Igen érdekes annak kutatása, milyen foglalkozások vannak, és milyenek vannak leginkább a dologházbeli lakosság közt képviselve. 1871. és 1875-ben volt a fegyenczek közt: kertész 11 pék 23 pinczér 27 szabó 144 czipész 33 kőmives 52 cserepező 32 köteles 13 asztalos 27 lakatos 33 kereskedő segéd 22 bérkocsis 25 fuvaros 14 napszámos 447 cseléd 97 mosónő 11 varónő 47 napszámosnő 116 koldus 29 koldusnő 11 A kényszerház leggyakoribb vendégei tehát a két nembeli napszámosok, azonban alig van foglalkozás, mely nem küldene képviselőt a kényszerházba, még oly foglalkozásokat, mint a tanárit, s a hivatalnokit sem véve ki. Tekintettel azon körülményre, hogy a dologháztól jivitó befolyást várunk, igen érdekes tudni, hányszor került visza ugyanazon egyén a dologházba; világos, hogy mentől nagyobb a több izben visszakerültek száma, annál kevésbé érte el a dologház javitó czélját. Ebből azt látjuk, hogy mig az 1872—84-ki korszak alatt a dologházban három iznél gyakrabban megfordult egyének az összes létszám 33%-át képviselik, addig 1875-ben a bekerült egyének 28%-ára már is három izben alkalmaztatott a fenyités ezen módja.

— Népesedési mozgalom. Junius hóban élve született 1163 gyermek, elhalt pedig ezen idő alatt 1110 egyén, a születések többlette tehát 53. A folyó év első felében 7170 születés és 6424 haláleset fordulván elő a születések 746 esettel multák felül a halálozásokat. Ha ez adatokat az 1875. év megfelelő szakának adataival hasonlitjuk össze, azt találjuk, hogy a folyó év első felének népesedési mozgalma kedvezőbb eredményü, mint a mult évi. — Az 1875-dik év első felében ugyanis élveszületett 6840 gyermek, elhalt pedig 6495 egyén; ez évben tehát a születési többlet csupán 345 volt. A gyermek-halandóság e hóban igen jelentékeny volt. Az egy éven aluli gyermekek az összes elhaltak 36.6%-át tették, a mult hóban pedig csak 27%-át. A 407 egy éven alul elhalt gyermek közöl 99 veleszületett gyöngeség következtében mult ki. A születési arány e hóban 465/1000-nyi volt, eszerint a mult havinál (485) valamivel csekélyebb; azonban az e hó halandosági arányát felülmulja. Törvénytelen gyermek e hóban 333 született, s ezek az öszszes születések 28.6%-át teszik ki. A fiuszületések 41 esettel mulják felül a leányszületéseket. Esketés junius hóban 215 fordult elő, s igy 45 esettel több mint máfus hóban. Az esketett párok közt volt 37 vallásu. Utólagos házasság által törvényesittetett 4 fiu 4 leány. A folyó év első felében eskettetett összesen 1251 pár, az 1875-ik év megfelelő szakában pedig 1263, eszerint csak kevéssel több mint a folyó évben.

TÁVIRATOK.

Ragusa, jul. 30. A montenegrói fejedelemnek Vrbiczából kelt ujabb távirata jelenti, hogy Moukhtár pasa serege tökéletesen megsemmisittetett, a 16 zászlóalj közül 4 csak nagy ügygyel bajjal menekült meg. Osman pasán kivül 300 nizam esett foglyul, 5 ágyu, nagy mennyiségű fegyver, élelmiszer, zászlók, sok hadizászló és más tárgyak vétettek el a törököktől. A montenegróiak vesztesége aránylag csekély. Az első sorokban a fejedelem rokonainak nagy része s maga Petrovics Fülöp is harczolt, ki nehéz sebet is kapott, a seregben nagy a lelkesültség.

Belgrád, julius 29. (B. C.) (Szerb forrás.) Ljesjanin tegnap erélyes támadást intézett Veleki-Izvor melletti török sánczokra. Öt török eskandron, a kantárt foguk közzé tartva, a jobb kézben karddal, a balban revolverrel vágtatott a támadók ellen ritka bravurral. Szerb részről azonban, a töröktől észre nem véve, két üteg előretolatott és a bokrok között elrejtetett. Az előrerohanók tehát hirtelen ágyutüzeléssel fogadtattak, de azért nem hátráltak, csak miután az első eskandron megsemmisittetett, indult futásnak a többi. A szerbek a törököket egészen a sánczokba üzték, melyek rövid ellentállás után a gyalog katonaság részéről kiürittettek, és az elnök által elfoglaltattak.

Belgrád, julius 30. Risztics és Gruics fontos ügyben váratlanul a főhadiszállásra utaztak.

Belgrád, julius 30. (B. C.) Itt igen meg vannak rémülve, miután még nem érkezett hir a felől, hogy megérkezett e Risztics a főhadiszállásra. Határozottan állitják, hogy Ljesjanin a török tábor egy részét már három nap előtt elfoglalta, de tegnap Ozman pasa által visszanyomatott. Az angol főkonzul With két napig távol volt, nem tudni hol. Karzoff főkonzul visszaérkezett, de Riszticscsel nem értekezett. Azt beszélik, hogy egy eshetőleges fegyverszünetre vonatkozólag határozott utasitásokat nyert.

Widdin, julius 30. (B. C.) Bár kevéssé megbizhatók az ideérkező hirek, mégis kétségen felüli, hogy Ozman Nuri pasa tegnap Ljesjanin felett nagy győzelmet aratott, miután a szerb csapatok támadást intéztek. Közelebbi részletek hiányoznak. Kerim pasa valahára mégis Zajcsár elé érkezett. A cserkeszek most a rendes csapatok által szigoruan őriztetnek és kényszerittetnek a csatákban direkt résztvenni, mit eddig nem tettek.

Szlano, julius 29. (B. C.) (Szláv forrás.) Nikita fejedelem hadseregével azon veszélyben forgott, hogy Bilek és Metokia felől Vrbikában két tüz közzé jut. Tegnap a Muktar pasa hadosztályának egy része által megtámadtatott, de az nagy veszteséggel visszaveretett. Sok fogoly ejtetett el, köztük egy Ozman pasa nevü törzstiszt. Nikita fejedelem előlegesen Vrbicában marad.

Mitrovicza, jul. 30. (B. C.) Bjelina közelgő bukásáról szóló hirek, hiú koholmányok. A szerbek ugyan a Dvina baloldalán állanak, de messze Bjelinától. Alimpics állitólag két üteg ágyura vár, hogy erélyesen előrenyomulhasson.

Slano, jul. 30. (B. C.) (Szláv forrás.) Peco Pavlovics, miután a Kanyaro és Neum körül levő török katonákat mind részint megölte részint oszrák területre kergette, egész seregével elindult, hogy Nikita fejedelemmel egyesüljön, ki szintén Novosinje felé nyomul előre. A montenegróiak által elfogott törökök Ausztriának szolgáltatnak át.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar-svajczi szóda- és vegygyártársulat ma tartotta rendes közgyülését Payer Im-Hof elnöklete alatt. Jelen volt Steinbach kir. közjegyző. 3593 részvény van letéve, melyek 242,880 frt alaptőkét képviselnek s Steinbach kijelenti a közgyülés határozatképességét. Elnök jelenti, hogy a mult rendk. közgyülésen hozott alapszabályokat a keresk. törvényszék még nem hagyta jóvá, a közgyülés ma felhatalmazza a választandó igazgatótanácsot, hogy a netáni lényegtelen módositásokat saját körében elintézze. A mi az évi jelentést illeti, abból látjuk, hogy a végleges átal kulás megtörtént, s hogy az igazgatóság a helyszinére Bocskóra-Marmaros szigetbe költözött át, mi által az üzlet biztosabban kezeltetik s vezettethetik. Társulatunk budapesti képviselőjéül a jó nevü Kochlia és Holcz czéget nyertük meg. A mi a gyárt illeti, az előálitott készlet bár az év elején igen lassan kelt, utóbbi időben azonban a kelet örvendetesen gyarapodik, a mely körülmény a legjobb reményekre jogosit bennünket. Az utolsó üzleti évben szódát különböző fokban 2.952,291 vámmázsát készitettünk, (a mult évben sódát 2.786,335 vmázsát); sulfatot kül. fokban 2231.14 vmáza (o. m. évben 907.45), chlormészt 2057.60 vmázsát (a m. évben 1318.80 vmázsát; sósavanyt 5141·86 vmázsát; tüzmentes téglát 40.274 darabot, (a mult évben 38.000-et.) Saját szükségletünkre 6,758.20 vmázsát használtunk fel, a m. évben 6,320.20 vmázsát. Miután a volt gyárigazgató a benne helyezett reményeknek meg nem felelt, egy valódi szakembert nyertünk meg igazgatóul, ki — miután a volt gépek rendeltetésüknek meg nem feleltek, ujakat fog beszerezni, melyek 48,000 frtba fognak kerülni s melyekkel legalább kétszer annyit lehet előállitani, s a mellett a költség sem lesz nagyobb: e gépek már f. é, aug. havában fognak működni. — A mult évben hozott azon határozat, hogy elsőbbségi kötvényeket kiadhatunk, életbeléptetett, s azokra már az utolsó részletfizetés is befolyt. Ezután felolvastatott a számvizsgálók jelentése, mely tudomásul vétetett s a felmentvény egyhangulag megadatott. — A közgyülés továbbá jóváhagyja a m. év szept. 26-án tartott közgyülés jegyzőkönyvét. — Szabó részvényes inditványozza, hogy a választandó igazgatóságba legalább két marmarosi részvényes is választassék be; kivánja továbbá, hogy az évi jelentés magyarul is adassék ki ezután. Elnök az előtte szóló első inditványára azt jegyzi meg, e részben a választáskor a közgyülés fog határozni (a közgyülés csakugyan választott marmarosi részvényeket is): a másodikra nézve megjegyzi, hogy az mindenesetre meg fog ezután történni, most is csak az idő hiánya miatt nem állittatott ki a jelentés magyarul. Erre következett a választás: Igazgatókká megválasztattak: Térey Pál, Grenzenstein Béla' Payer Im-Hof, Weidlich Emil, Müller Frigyes; felügyelőkül: Vész Ármin tanár, Herzl Jakab, Grieszhaber E., Deczekar Cz. választattak, s gyárvezető igazgatóul Bendel Gusztáv.

Kereskedelmi és forgalmi értesités a fővárosból. Junius hóban a központi kereskedelmi értető szerint bejegyeztetett összesen 285 fővárosi czég, és pedig 210 egyéni, 61 társas és 14 részvénytársaság. Csőd 9 egyéni és 2 társas czég ellen nyittatott. A czégbejegyzések közt volt: 46 terménykeresk., 32 füszer k., 9 nagyk., 9 szállitó és bizományi üzlet, 4 porczellán és köedény k., 10 diszmü és norinbergi k.. 13 rőfös k., 9 liszt k., 7 bőr k., 3 fa k., 6 bor k., 7 szalag k., 1 czipő k., 1 szőrme k., 1 bőrönd k., 1 záloglevelekkeli k., 4 vasáru k., 1 festék k., 1 játékáru k., 4 banh és váltó üzlet, 1 bizományi és ügynöki üzlet, 2 kiskeresk., 1 toll k., 1 kép és tükör k. 1 ruha k., 4 vegyes k., 3 kézmüáru k., 1 zálogház, gépügynök, 6 rövidáru k., 1 szerszámáru k., 1 ló keresk., 2 posztó k., 3 kalap k., 3 vászon k., 1 zsákkölcsönző, 4 ágynemük., 2 sertésk., 3 biztositó intézet, 2 ékszerk., 1 gyarmatáru-keresk., 2 illatszerk., 2 fehérnemü k., 1 zongora k., 1 olaj k., 1 gyümölcs k., 4 divatáru k., 1 papir k., 1 kender., 1 kőszén k., 1 üveg, k., 3 megnevezés nélküli k., 9 szeszgyáros, 12 szabómester, 1 vendéglős, 2 arany és ezüstmüves, 4 gőzmalom, 2 czukrász, 1 timármester, 1 szijgyártó, 1 kocsijártó, 1 kőfaragó, 1 czipész, 1 vasfinomitó társ. 1 kőszénbánya társulat, 2 gőztéglagyár, 1 kádármester, 1 gépgyáros, 1 ácsmester, 1 kőbányatársulat, 1 technikai eszközkészitő, 2 kocsigyáros, 1 láda készitő, 1 gyujtószergyáros, 1 szódagyár, 1 vaggonkölcsönző társ., 1 hegypálya társ., 3 épitész, 2 épitészeti vállalkozó és 1 háztulajdonos. — A budapesti összes távirdai állomásoknál junius hóban 36,164 sürgöny adatott fel és 35,331 sürgöny érkezett; a feladási dij tesz összesen 23,407 frt 20 kr. — Az összes budapesti vasutakon és gőzhajókon május hóban 80,024 személy érkezett a fővárosba és 80,204 utazott el. — A lánczhid kocsiforgalma junius hóban 74,539 (személyforgalmát lásd alabb) összes bevétele 31,771 forint 74 krajczár. — A margithid kocsiforgalma 17.459 összes bevétel 6,867 frt 56 kr. Az alagut kocsiforgalma 28.158, összes bevétele 4,424 frt 05 kr. A fővárosi adópénztárba junius hóban 431.050 forint 62 kr folyt be; az adóbehajtási hivatal részéről 26.162 adóintés küldetett szét, és 5131 zálogolás eszközöltetett 263.563 frt 21 kr erejéig. A junius hóban fogyasztott vezetékviz 383,961.835 liter; az év eleje óta fogyasztatott 1.647.397.300; az 1875. év ugyanezen időszakában pedig 1.520,580,319 liter. Az összes fővárosi személyforgalom junius hóban 2.2 milliót tett, a folyó év első felében 9.9 milliót; az 1875. év megfelö szakában pedig 10.5 milliót: a folyó év első felének személyforgalma eszerint 0.6 millióval csekélyebb mint volt a mult évben. Az egyes közvetitő intézetek közől leginkább csökkent a révgőzösök, a pesti és budai közuti vaspályák a lánczhid és némileg a fogaskerekü vasut forgalma is.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

Nyilt tér.

LAMPEL ROBERT könyvkiadó-hivatalában

(Budapest, váczi-utcza 12. sz.)

rendkivül leszállitott olcsó áron

a következő könyvek kaphatók:

Szent István király ünnepe,
az
ünnepélyes bucsú menetrenddel,
a
nagy király életrajzával,
és
szt ereklyéinek s a szt korona történetével.
4 finom képpel.
Ára azelőtt 1 frt. — Most csak 25 kr.

NŐ-SZÍV ÉLETE.
EREDETI BESZÉLYEK.
Irta
VARADY LUIZA.
I. KÖTET.
Füzve 180 oldal.
Ára azelőtt 1 frt 50 kr., most csak 75 kr.

LISZNYAI KÁLMÁN
költeményei.
MADARAK PAJTASA.
Fűzve 544 oldal.
Ára ezelőtt 80 kr., **most csak 40 kr.**

ÜLLŐ ÉS KALAPÁCS.
SPIELHAGEN F. regénye.
Forditotta
H. BATTA SZILÁRDA.
I. és II. kötet.
Ára egy-egy kötetnek 1 frt.
A harmadik (utolsó) kötet rövid idő alatt elhagyja a sajtót.

BALAZS SÁNDOR
BESZÉLYEI.
I. és II. kötet.
Eddig 1 frt 20 kr., most csak **50 kr.**

KOMÁROMI FERENCZ BESZÉLYEI.
I. és II. kötet.
Eddig 1 frt, most csak **40 kr.**

ANGYAL BANDI.
Költői beszély 6 énekben.
irta
TÓTH ENDRE,
Fűzve 88 oldal. Ára azelőtt 20 kr. Most csak **10 kr.**

TRÉFÁS VERSEK GYÜJTEMÉNYE.
A magyar költészetből összeszedte
ZILAHY KÁROLY.
Füzve 260 oldal. Azelőtt 40 kr. Most csak **20 kr.**

LEWALD FANNI LEVELEI
a nők munkaképesitéséről.
Forditotta
Révay Sándor.
Azelőtt 1 frt 20 kr., most csak **30** *kr.*

A szerb-török csatatér részletes térképe.
magyar nyelven, fekete nyomatban, példányonkint nagyobb 15 kr., kisebb 6 kr. — Tömeges megrendeléseknél tetemes árleszámitás engedtetik.

MEGYEI
ALKOTMÁNYOS MOZGALMAK
ADATOK TÖRTÉNELMÜNKHEZ,
1860. október 20-kától, 1861. ápril 2-káig,
mint a
nemzetgyülés megnyitása napjáig.
Azelőtt 2 frt 60 kr. — Most **csak 1 frt 20 kr.**

A GYÓGYTAN TÖRTÉNETE
RÖVID KIVONATBAN.
Irta
FEKETE LAJOS,
orvostudor, Kisujszállás város r. orvosa, a kir. magyar természettudományi társulat rendes tagja.
Füzve 248 oldal.
Ára azelőtt 1 frt 40 kr. — Most **csak 80 kr.**

BOLDOGSÁGTAN.
az ember testi életére nézve.
ÉLETRENDI VEZETŐ AZ ÉLETEN KERESZTÜL.
Irta
HARTMANN K. F.,
orvostudor és tanár a bécsi egyetemen.
Dr. SCHREBER MÓR,
gyakorló orvos s lipcsei testegyenészeti és gyógytestgyakorlati intézet igazgatója által *átdolgozott és bővitett s legujabb kiadása* után
Z. SZABÓ ANTAL.
292 oldal. — Ára füzve azelőtt 1.50, kötve 2.50, — **most füzve csak 1 frt, kötve 1 frt 50 kr.**

Egy halálra itéltnek utolsó napja.
Hugo Victor
franczia jából forditotta
ZILAHY PÁL.
Ára ezelőtt 50 kr., — most csak **25 kr.**

KÜLFÖLDI SZINMÜTÁR.
I.
ANGOLOSAN.
Vigjáték két felvonásban.
GÖRNER után magyarositotta **KOMLOSSY FERENC**
Ára 50 kr.
II.
Az utolsó levél.
SARDOU után **SZERDAHELYI KÁLMÁN.**
Ára 80 kr.
III.
A nyolczadik pont.
Vigjáték 1 felv.
MURGER után **WALZEL** és **SZERDAHELYI.**
Ára 50 kr.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE ÁRJEGYZÉSEI. (HIVATALOS.)

Gabona árak *1876. julius 29.*

BÚZA	ó vagy uj	Hangulat	100 kilogr. ára	frtkr.—frtkr.	100 kilogr. ára	frtkr.—frtkr.
bánsági	ó	lanyha	72·8	9.20— 9.40	73·7	9.50— 9.70
„	„		74·6	10.——10.20	75·5	10.40—10.70
„	„		76·4	11 10—11.25	77·3	11.35—11.55
tiszav.	„		72·8	9.55— 9.75	73·7	9.95—10.15
„	„		74·6	10.45—10.65	75·5	10.85—11.10
„	„		76·4	11.40—11.60	77·3	11.65—11.85
pestv.	„		72·8	8 90— 9.—	73·7	9.10— 9.20
„	„		74·6	9.50—70.—	75·5	9.90—10.15
„	„		76·4	10.55—10.70	77·3	10.80—11.—
fehérm.	„		72·8	9.55— 9.70	73·7	9.95—10.15
„	„		74·6	10.45—10.65	75·5	10.85—11.10
„	„		76·4	11.40—11.60	77 3	11.65—11.85
bácskai	„		72·8	9.55— 9.70	73·7	9.95—10.15
„	„		74·6	10.45—10.65	75·5	10.85—11.20

	hektoliter	Hangulat	frtkr·—frtkr.
ROZS. . .	70—72 után	csendes	— —
ÁRPA takarm.	60—62 „	„	— —
„ maláta	62—63·7 „	„	— —
ZAB . 36.4—40.1	„	szilárd	8.20—8.40
KUKORICZA,	74·7 „	szilárd	5.80—5.85
„ másnemü	72·8 „	„	5.70—5.75
ZAB . . . nélkül	„	szilárdabb	— —
REPCZE, fekete .	„	„	— —
„ bánáti .	„	csendes	15.—15.75
KÖLES	„	„	— —

Különféle termények.

Heremag	szilárd	magyar 67.75 p. 71½ á.
Disznózsir	szilárdabb	pesti 73.50
Szalonna	szilárdabb	67.50 p. 68 kr. á.
Faggyu	szilárd	48 p. 49 frt á.
Szilva	szilárdabb	16.50—17 á.
Dió	lanyha	16—17.85 kr.
Gubacs	szilárd	30.—
Hamuzsir	keresetlen	eh. 32.10 kékes 25.90
Borkó	szilárd	67.75 kr.
Méz	lanyha	nyers 43 sárga csurg. 35.75
Viasz	keresetlen	rozsnyói 150
Szesz	szilárd	26.75 27.— kr.

Befizet	Kötvények:	Adva	Tartva
100	Magyar vasuti kölcsön 120 frts	96.50	97.—
120	Gömöri államvasuti záloglevél	—.—	—.—
	Magyar sorsjegy kölcsön . .	71.25	71.75
	1871-ik magyar államkötvény	—.—	—.—
	1872-ik „ „	—.—	—.—
	1873-ki m. k. kincst. ut. 6% oz.	—.—	—.—
	Földteherm. kötvény magyar.	73.25	73.50
	„ „ 1867. zár.	72.25	72.75
	„ „ temesi b.	72.25	72.75
	„ „ 1867. zár.	71.50	72.50
	„ „ horv.-szl.	—.—	—.—
	„ „ erdélyi .	73.—	73.50
	Szőllőváltsági kötvény 100 frts	—.—	—.—
	1871. pestvárosi kölcs. 6% .	88.—	—.—
	Biztositások:		
200	Első magyar biztositó társaság	1110.—	—.—
100	Haza, életbiztositó társaság .	54.—	56.—
100	Pannonia, viszontbiztos. társ.	330.—	340.—
300	Pesti biztositó intézet . . .	47.—	48.—
	Vasutak:		
200	Pécs-barcsi vasut	—.—	—.—
200	Pesti közuti vaspálya társaság	164.—	166.—
100	Budai „ „	34.—	36.—
200	Ujpest-Rákospalotai lóvonatu	—.—	—.—
200	Alföld-Fiumei	—.—	—.—
200	Észak-keleti	—.—	—.—
200	Magyar-keleti	—.—	—.—
200	Első erdélyi.	—.—	—.—
100	Déli vaspálya-társaság . .	—.—	—.—
80	Budai hegyipálya	49.—	50.—
	Bankok:		
100	Municipális hitelbank . . .	10.50	10.75
100	Angol-magyar bank . . .	43.50	44.50
200	Magyar általános hitelbank .	121.50	122.—
200	Franco-magyar bank . . .	—.—	—.—
160	Magyar áltál. földhitelrészv.-t.	35.—	35.50
80	Kisbirtokosok földhitelintéz.	46.50	47.—
100	Takarék- és hitel-egylet . .	14.50	15.50
100	Budai-óbudai népbank . .	24.—	25.—
200	Iparbank	38.—	40.—
500	Budai kereskedelmi bank. .	116.—	118.—
200	Pesti „ „	580.—	585.—
100	Pesti iparbank	156	158.—
50	Pest-budai késmüves-bank .	40.50	41.50
240	Birodalmi tisztiegyl. m.hit. int.	—.—	—.—
	Takarékpénztárak:		
60	Gödöllői takarékpénztár .	—.—	—.—
100	Országos központi „ .	74.—	74.50
1000	Pesti I. hazai „ .	2245.—	2255.—
100	Pest-Budai fővár. „ .	92.75	93.—
100	Pest-külvárosi „ .	38.—	39.—
140	Szent-Endrei „ .	42.—	41.—
90	Ujpesti „ .	—.—	—.—
	Malmok:		
500	Concordia-gőzmalom . . .	225.—	228.—

Befizet		Adva	Tartva
200	Erzsébet-gőzmalom . . .	140.—	141.—
160	Luiza-gőzmalom	120.—	121.—
200	Molnár- és sütő-gőzmalom .	275.—	278.—
500	Hengermalom	714.—	718.—
300	Victoria-gőzmalom . . .	181.—	183.—
500	Első budapesti gőzmalom. .	725.—	730.—
1000	Pannonia-gőzmalom . . .	630.—	635.—
	Különféle iparpapirok:		
80	Épitőtársaság, Pesti . . .	—.—	—.—
500	Serfőződe, I. magyar . . .	305.—	310.—
200	Sertéshizlaló	123.—	125.—
200	„Athenaeum" könyvnyomda .	229.—	231.—
500	Pesti	455.—	465.—
200	„Franklin-Társulat" . . .	—.—	—.—
500	Ganz-féle vasöntőde . .	116.—	118.—
200	Gschwind-féle szeszgyár . .	200.—	205.—
210	Kereskedelmi épület . . .	—.—	—.—
200	Gyapjumosó és bizom. I. magy.	97.—	99.—
100	Salgó-Tarjáni köszén . . .	66.—	68.—
100	„ vasöntőde . .	32.—	33.—
200	Schlick-féle vasöntőde . .	67.—	68.—
200	Sóskúti kőbánya-társaság .	75.—	78.—
200	Spodium és csontliszt . . .	151.—	152.—
500	Szeszgyár, I. magyar . . .	—.—	—.—
200	Kőszén- és téglagyár(Drasche)	38.—	40.—
200	Általános Waggon-kölcs. társ.	—.—	—.—
105	Alagut-társaság	56.—	56.50
200	Tégla- és mészégető, ujlaki .	30.—	31.—
200	Téglagyár, kőbányai . . .	41.—	42.—
	Záloglevelek:		
	Magyar földhitelintézet 5½%	85.25	85.50
	„ járadékbárcza . 6%	—.—	—.—
	„ jelzálogbank . 5½%	79.—	79.50
	„ ált. földhiteltárs. 6%	—.—	—.—
	„ „ „ 5½%	—.—	—.—
	Pesti kereskedelmi bank . .	89.50	89.75
	Kisbirtok. földhitelintézet 7%	89.50	90.—
	Elsőbbségek:		
300	Éjszakkeleti vaspálya . 5%	—.—	—.—
300	Magyar galicziai vasp ez. 5%	—.—	—.—
200	I. erdélyi vasp. 5% ez. frt 100	—.—	—.—
100	Budapesti lánczhid . . 6%	84.—	84.50
150	Budapesti malom . . 6%	—.—	—.—
	Pénznemek:		
	Császári arany	5.80	5.84
	Osztrák-magyar 8 frtos arany	9.83	9.86
	20 frankos arany . . .	9.83	9.86
	Osztrák és magyar ezüst . .	102 25	102.75
	Porosz pénztárjegy . . .	60.40	60.10
Leszám-kamat	**Váltók:**		
4	Augsburg 100 délném. frt után	—.—	— —
4	M. Frankfurt 100 din. frt után	59.80	60.—
4	Hamb. 100 din. bir. Mark után	59.80	60.—
3	London 100 font Sterling után	123.50	123.75
—	Milano 100 Lir. n. lit. (frc) után	—.—	—.—
4	Páris 100 franc után . . .	48.75	49.—

A BÉCSI TŐZSDE ÁRJEGYZÉSEI.

julius 29.

	Adva	Tartva
I. Osztrák. államadósság.		
Egys. jár., jegyekb. máj.—nov. 5% . .	65.60	65.75
„ „ ezüstben jan.—jul. 5% . .	69.20	69.40
Sorsolással 1839-ből egész sorsjegy pp.	253.—	255.—
„ 1860-ból 100 frtos 5% . .	117.—	117.50
„ 1864-ből 100	130.50	131.—
II. Földteherment. kötvény.		
Horvát-tótországi 5%	—.—	—.—
Erdélyi 5%	73.25	74.—
Temesi Bánság 5%	72.50	73.50
Temesi 1867-iki sorsol. záradékkal .	72.—	73.—
Magyar 5%	72.50	73.50
„ 1867-iki sorsol. záradékkal .	72.—	73.—
III. Magy. közkölcsönök.		
Dunaszabályozási 5% 100 frtos . .	103.75	104.—
Magy. vasuti 120 frt (300 frk.) 5% .	98.—	98.50
Gömöri záloglevél 5% 150 frt . .	—.—	—.—
Magyar nyeremény 100 frt . . .	71.50	72.—
„ „ 50 frt . . .	71.—	71.50
„ szőlődézsma válts. 100 frt .	72.—	73.—
Pest városi 6%	—.—	—.—
IV. Bankrészvények.		
Ang.-osztr. b. 200 frtos 120 frt bef. .	72.75	73.25
Angol-magyar bank 100 frt 40% . .	—.—	—.—
Magyar földhitelintézet 200 frt 50 .	34.25	35.—
Keresk. és iparhitelintézet 160 frt .	142.—	142 20
Magyar általános hitelint. 200 frt .	122.—	122.50
Pesti kereskedelmi bank 500 frt . .	—.—	—.—
Alsó-ausztriai leszám. bank 500 frt .	660.—	670.—
Franco-osztrák 100 frt . . .	12.50	12.75
Franco-magyar 200 frt . . .	—.—	—.—
Magyar ált. municipalis 200 frt 40 .	—.—	—.—
Osztrák nemzeti bank . . .	862.—	865.—
Uniobank 200 frt	58.50	59.—
V. Közlekedési vállalatok.		
Alföld-fiumei pálya 200 frt . . .	100.50	101.—
Dunagőzhajózási társ. 500 frt pp. .	369.—	371.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst . .	—.—	—.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt . .	88.—	89.—
Első erdélyi pálya 200 frt ezüst . .	—.—	—.—
Állampálya 200 frt pp. . . .	270.—	271.—
Déli pálya 200 frt	76.50	76.75
Tiszai pálya 200 frt	—.—	—.—
Magyar-gácsorsz. első pálya 200 frt .	89.—	90.—
„ észak-kel. pálya 200 frt ez. .	100.—	101.—
„ keleti pálya 200 frt . . .	31.—	31.50
„ nyug székesf-grácz 200 frt .	97.75	98.25
Bécsi Tramway 200 frt	108.50	109.50
VI. Záloglevelek.		
Osztrák földhitelintézet sorsj. 5% .	106.40	106.80
„ 33 éves visszafizetés 5% . .	88.75	89.25
Nemzeti bank o. é. 5%	97.35	97.60

	Adva	Tartva
Magyar földhiteltárs. 34 év 5½% . .	85.—	85.25
„ földhitelintézeti 5½% . .	85.—	85.50
„ kereskedelmi bank 23 év . .	—.—	—.—
VII. Elsőbbségi kötvények.		
Alföld-fiumei pálya 200 frt ez. 5% . .	62.75	63.25
Báttaszék-Dombovár 200 frt ez. 5% .	—.—	—.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst . .	—.—	—.—
Kassa-oderbergi 200 frt . . .	65.—	66.—
Első erdélyi pálya 200 frt ezüst . .	61.—	61.50
Állampálya 500 frank 3% . . .	—.—	—.—
„ 1867-iki 3% . . .	—.—	—.—
„ 200 frt 5% . . .	—.—	—.—
Tiszavidéki 5% . . .	79.—	79.75
Magyar észak-keleti 300 frt 5% . .	62.70	63.—
„ keleti 300 frt 5% . .	57.75	58.25
„ nyugoti 200 frt 5% . .	—.—	—.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt . .	59.75	60.—
Karoly Lajos pálya 300 frt II. kib. .	97.—	97.50
VIII. Magánsorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt	155.25	155.75
Clary 40 frt pp.	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társ. 100 frt pp. .	93.—	95.—
Innsbrucki vásári 20 frs . . .	18.25	19.—
Keglevich 10 frt	13.—	13.50
Krakkói sorsjegy kölcsön 20 frt . .	14.50	15.—
Budavárosi kölcsön 40 frt . . .	26.—	28.—
Pálffy 40 frtos pp.	30.25	30.75
Rudolf-alapitvány 10 frt . . .	13.50	14.—
Salm 40 frt pp.	38.—	39.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt . .	15.75	16.25
St.-Genois 40 frt pp. . . .	29.50	30.—
Stanislau városi 20 frt . . .	18.—	19.—
Triezt város 100 frt pp. . . .	118.—	119.—
Waldstein 20 frt pp. . . .	21.—	22.—
Windischgrätz 20 frt	23.25	24.—
IX. Váltók (3 hóra).		
Amsterdamra 100 frt holl. 3½% . .	—.—	—.—
Augsburgra 100 frt délném. 4½% . .	—.—	—.—
Berlin 100 tallér 4% . .	59.80	59.90
Boroszló 100 tallér 4% . .	—.—	—.—
Brüssel 100 frs 4% . .	—.—	—.—
Frankfurti 100 frt délném. 3% . .	59.80	59.90
Hamburgra 100 b. márk. 3% . .	59.80	59.90
Londonra 10 font sterling 2½% . .	123.30	123.50
Marseille 100 frank 4% . .	—.—	—.—
Páris 100 frank 4% . .	48.70	48.80
Pénzek árfolyama.		
Cs. kir. arany	5.84	5.85
20-frankos arany	9.79	9.81
Orosz imperiale	—.—	—.—
Mária-Terézia-tallér	—.—	—.—
Ezüst	102	102.25
Egyl-ti tallér	—.—	—.—
Porosz pénztári utalvány . . .	60.30	60.40

Budapest, 1876. Nyomatott Vodianer F.-nél.